C/2026/3720

10.7.2026.

Rezolucija Vijeća o drugom ciklusu strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja (2026. – 2030.)

(C/2026/3720)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

— Rezoluciju Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.), Rezoluciju Vijeća o upravljačkoj strukturi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) i Rezoluciju Vijeća o Europskom prostoru obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga, kojima je najavljeno da će Vijeće u 2025. preispitati strateški okvir, uključujući ciljeve, upravljačku strukturu, metode rada i prioritetna područja na razini EU-a, te, prema potrebi, poduzeti sve potrebne prilagodbe za drugi ciklus kako bi se prilagodilo stvarnosti i potrebama europskog prostora obrazovanja ili bilo kojem važnom razvoju događaja u Europskoj uniji;

— političku pozadinu kako je navedena u Prilogu I.;

UVAŽAVAJUĆI:

— važan doprinos europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja relevantnim dijelovima europskog semestra;

PONOVNO ISTIČUĆI:

— potrebu za koordinacijom i usklađenošću svih inicijativa EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja, posebno onih koje se odnose na vještine i kompetencije, uz potpuno poštovanje pravne osnove za odgovarajuća područja politike kako je utvrđeno u Ugovorima;

POZDRAVLJAJUĆI:

— izvješće Komisije o međuevaluaciji strateškog okvira za europski prostor obrazovanja za razdoblje 2021. – 2030. ([1]);

NAGLAŠAVA da:

— uzimajući u obzir promjenjivu geopolitičku stvarnost, za individualni rast, održiv socijalni i gospodarski razvoj, demokraciju, otpornost, socijalnu koheziju, konkurentnost i pripravnost ključno je poticati na postizanje jednakog i uključivog pristupa visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju za sve;

— uspostava europskog prostora obrazovanja i dalje je glavni cilj europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja. U tom kontekstu obrazovanje i osposobljavanje moraju se promatrati iz sveobuhvatne perspektive kako bi pojedinci i društvo ostvarili svoj puni potencijal;

([1]) COM(2025) 340 final.

PREPOZNAJE da:

— od 2021. ostvaren je znatan napredak u smjeru uspostave europskog prostora obrazovanja te su u skladu sa strateškim prioritetima pokrenute brojne inicijative. Treba još raditi na daljnjoj provedbi niza inicijativa;

— temelj suradnje i dalje su rezolucije Vijeća iz 2021. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja. Ovom se Rezolucijom Vijeća preispituju i ažuriraju te rezolucije;

PRIMA NA ZNANJE da, prema izvješću Komisije o međuevaluaciji strateškog okvira za europski prostor obrazovanja za razdoblje 2021. – 2030.:

— strateški okvir imao je dodanu vrijednost EU-a u povezivanju država članica u pogledu kvantificiranih ciljeva i zajedničkih prioriteta. Taj okvir doveo je do rezultata i odgovarajućih poboljšanja. Primjena i kombinacija provedbenih instrumenata europskog prostora obrazovanja djelotvorne su i usklađene međusobno i s prioritetima općenito. Dokazi potvrđuju da su zahvaljujući europskom prostoru obrazovanja uvedene važne nove mjere na razini EU-a, potaknute i podržane nacionalne reforme te su uspostavljeni strukturni, sustavni i održivi putovi za dublju europsku suradnju među obrazovnim ustanovama. U nekim slučajevima suradnja na razini EU-a premašila je očekivanja i početne ambicije zahvaljujući osiguravanju učinkovitih komunikacijskih kanala i koordiniranom odgovoru tijekom upravljanja krizama, čime je pojačana otpornost EU-a;

— snaga strateškog okvira proizlazi iz čvrstih temelja dobrovoljne suradnje i zajedničkog stvaranja. Tijekom savjetovanja za potrebe evaluacije države članice potvrdile su snažnu volju za nastavkom suradnje putem strateškog okvira;

— i dalje su relevantni glavni izazovi strukturirani na temelju strateških prioriteta koje je Vijeće utvrdilo 2021. i u skladu s Rezolucijom Vijeća iz 2023.;

— može se utvrditi niz područja u kojima ima prostora za poboljšanje: strateški prioriteti, međusektorska koordinacija i usklađenost te model upravljanja, kao i dva velika nedostatka (nepostojanje ciljeva na razini EU-a za neke dugogodišnje ili nove prioritete i nedostatak sustavnih dokaza o nacionalnim reformama kao daljnjem postupanju u vezi s inicijativama EU-a);

— upravljačke strukture europskog prostora obrazovanja, točnije Skupina na visokoj razini za obrazovanje i osposobljavanje, koju podupire njezin Koordinacijski odbor, osigurale su snažnije političko vodstvo i strateški usmjerenije utvrđivanje programa. Europskim prostorom obrazovanja promiče se istinska europska dimenzija u obrazovanju i osposobljavanju;

— kad je riječ o ciljevima na razini EU-a, trendovi u njihovu ostvarivanju nisu ujednačeni. Ostvareni su pozitivni pomaci u pogledu nekoliko ciljeva (npr. smanjen je broj osoba koje rano napuštaju školovanje), ali u pogledu nekih drugih ciljeva ostvaren je ograničen napredak ili je čak došlo do pogoršanja (npr. osnovne vještine);

NADALJE PRIMA NA ZNANJE:

— komunikaciju Komisije naslovljenu „Unija vještina” ([2]), u kojoj se naglašava da su za europsku konkurentnost potrebne vještine, od osnovnih vještina do vještina stečenih cjeloživotnim usavršavanjem i prekvalifikacijom. Komisija najavljuje novi pristup, uključujući preporuku o ljudskom kapitalu upućenu svim državama članicama u okviru europskog semestra, u kojem se kombiniraju politike obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja, povezane na temelju zajedničke vizije konkurentnosti;

— Komunikaciju Komisije o Akcijskom planu za osnovne vještine ([3]), kojom se odgovara na opadanje razine osnovne pismenosti, matematike i prirodnih znanosti ([4]) i u kojoj se ujedno pristupa rješavanju pitanja opadanja razine osnovnih digitalnih vještina i građanskog znanja ([5]);

([2]) COM(2025) 90 final.
([3]) COM(2025) 88 final.
([4]) Kako je potvrđeno programima PISA i PIAAC za odrasle.
([5]) Kako je potvrđeno istraživanjima ICILS i ICCS+.

— komunikaciju Komisije naslovljenu „Strateški plan za obrazovanje u području STEM-a ([6]): vještine za konkurentnost i inovacije” ([7]), u kojoj se ukazuje na izazove u području STEM-a na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, kao što su opadanje interesa i sudjelovanja te lošiji rezultati, nedostatak učitelja i nastavnika u području STEM-a, rodne razlike i manjak raznolikosti, o kojima treba raspraviti u okviru Vijeća;

— namjeru Komisije da uspostavi Europski opservatorij za informacije o vještinama i Europski odbor na visokoj razini za vještine, kako je najavljeno u komunikaciji o Uniji vještina;

SLAŽE SE sa sljedećim:

1. Za ostvarivanje napretka u današnjem svijetu i suočavanje s budućim promjenama u društvu i gospodarstvu te na tržištu rada svi pojedinci moraju imati ključne kompetencije za cjeloživotno učenje ([8]), a u tom kontekstu važnu ulogu imaju višejezičnost, interdisciplinarne kompetencije i transverzalne vještine. Kako bi se nastavilo raditi na tome, potrebno je utvrditi mjere politike kojima bi se mogao potaknuti obrazovni uspjeh svih učenika, uključujući mogućnosti za obrazovanje i osposobljavanje u različitim fazama života.

2. EU se suočava s izazovom u pogledu konkurentnosti. Iako se očekuje da će prevladavati i demografske izazove, sustavi obrazovanja i osposobljavanja morat će u idućim godinama pojedincima pružati vještine potrebne za poticanje europske konkurentnosti i strateške autonomije te vještine za podupiranje zelene i digitalne tranzicije. Razvoj kapaciteta za otpornost na krize i sposobnosti za izdržavanje kriza i oporavak od njih pomoći će u izgradnji sustava obrazovanja i osposobljavanja otpornih na buduće promjene u cijelom EU-u, na temelju stečenih iskustava i kao odgovor na učinak agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice za europsku sigurnost.

3. Strateški okvir za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja bit će glavni alat za podupiranje i provedbu europskog prostora obrazovanja, uz potpuno uzimanje u obzir njegova sveobuhvatnog pristupa i, prema potrebi, u sinergiji s Unijom vještina.

4. Iako je ostvaren znatan napredak u uspostavi europskog prostora obrazovanja, potrebno je još raditi na njegovoj potpunoj provedbi do 2030.

5. S obzirom na razvoj događaja tijekom prvog ciklusa strateškog okvira, potrebno je preispitati i prilagoditi strateške prioritete, prioritetna područja i ciljeve na razini EU-a utvrđene 2021. te ojačati obrazovanje za zelenu i digitalnu tranziciju u okviru svih strateških prioriteta.

6. Promicanje kvalitete, pravednosti, uključenosti i uspjeha za sve i dalje ima središnju ulogu u europskom prostoru obrazovanja te prožima sve njegove strateške prioritete. U drugom ciklusu (2026. – 2030.) strateškog okvira radit će se na sljedećih šest strateških prioriteta, uz upotrebu raspoloživih financijskih sredstava:

([6]) Prirodne znanosti, tehnologija, inženjerstvo i matematika.
([7]) COM(2025) 89 final.
([8]) Kako je utvrđeno u Preporuci Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.).

Strateški prioritet br. 1: pismenost, matematika i znanost za sve

Visokokvalitetno obrazovanje i osposobljavanje pomažu svim učenicima da razviju kompetencije koje obuhvaćaju znanje, vještine i stavove koji su ključni za kvalitetu života pojedinaca, njihove mogućnosti zapošljavanja, socijalnu koheziju i konkurentnost, kao i za otpornost i pripravnost EU-a. Kako bi se postigao taj cilj, u okviru sustava obrazovanja i osposobljavanja trebalo bi osigurati pravedan pristup, sudjelovanje i ishode promicanjem visokokvalitetnog učenja, uključenosti i dobrobiti. Iako je u prvom ciklusu strateškog okvira ostvaren napredak, i dalje je ključno dodatno poboljšati obrazovanje, osposobljavanje i vještine za osobni rast, aktivno građanstvo i stručno usavršavanje učenika svih dobnih skupina.

Dostatna razina pismenosti (čitanje, pisanje i dobro razumijevanje pisanih i usmenih informacija), matematičke pismenosti i prirodoslovne pismenosti za sve temelj je za daljnje učenje. Taj temelj učenicima omogućuje razvoj širih i specijaliziranijih kompetencija, primjerice u području STEM-a ([9]), te uspjeh u inicijalnom i trajnom obrazovanju, na tržištu rada i u društvu u širem smislu. Za osiguravanje pismenosti, matematičke pismenosti i prirodoslovne pismenosti ključno je poboljšati kvalitetu poučavanja i poticati pravednost i uključenost. Time će se osigurati uspjeh u obrazovanju i osposobljavanju za sve, što je važnije nego ikad prije.

Europa se suočava s ključnim izazovom: najnovije međunarodne procjene, uključujući program PISA, pokazuju zabrinjavajući pad u čitanju, matematici i prirodoslovlju, pri čemu sve veći udio učenika ne uspijeva dosegnuti minimalne razine znanja. Potrebno je uložiti veće napore u rješavanje tog problema, uključujući napore za smanjenje ranog napuštanja obrazovanja i osposobljavanja te za poboljšanje pristupa visokokvalitetnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, posebno za učenike iz ranjivih skupina. Stjecanje vještina u području pismenosti, matematike i prirodnih znanosti za sve pojedince te promicanje ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje općenito ključni su za njihov osobni i profesionalni razvoj te doprinose otklanjanju socioekonomskih nejednakosti i nedostatka vještina. Istodobno, poboljšanjem kvalitete obrazovanja i osposobljavanja trebao bi se povećati broj učenika koji postižu odlične rezultate, među ostalim u cilju jačanja inovacijskog kapaciteta i konkurentnosti Europe.

Diljem Europe učenici u nepovoljnom položaju prekomjerno su zastupljeni među onima koji postižu slabe rezultate. Da bi sustavi obrazovanja i osposobljavanja bili istinski uključivi, stupanj obrazovanja i postignuća učenika na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja i osposobljavanja ne bi smjeli biti uvjetovani osobnim, socijalnim i gospodarskim čimbenicima. Uključivo obrazovanje i osposobljavanje podrazumijevaju i razvoj osjetljivosti u procesima učenja kako bi se u obzir uzeli raznolikost, uključivost i nediskriminacija. U tom je kontekstu isto tako važno suzbijati sve stereotipe i pružiti potrebnu potporu učenicima s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama.

Strateški prioritet br. 2: razvoj digitalnih vještina i građanskog odgoja i obrazovanja

U današnjem globalnom kontekstu obilježenom krizama, klimatskim promjenama, brzim tehnološkim promjenama, digitalizacijom (uključujući umjetnu inteligenciju (UI)), sve većom polarizacijom, širenjem dezinformacija i sve većim izazovima u pogledu demokratskih normi i vrijednosti, kao i niskom razinom demokratskog sudjelovanja, potrebno je žurno ojačati demokraciju i otpornost unutar Europske unije. U tom pogledu presudnu ulogu imaju digitalni i građanski odgoj i obrazovanje.

Digitalne vještine ključne su za suvremen život i postale su neophodne u gotovo svim područjima društva i gospodarstva. Neophodne su za aktivno građanstvo, zapošljivost, socijalnu uključenost i dobrobit, ali i za poboljšanje europske konkurentnosti razvojem naprednijih vještina u području STEM-a. Digitalno obrazovanje trebalo bi obuhvaćati medijsku, digitalnu i podatkovnu pismenost, kritičko razmišljanje, digitalnu dobrobit, borbu protiv pogrešnih informacija i dezinformacija, zlostavljanja na internetu, govora mržnje i štetnog govora, kao i znanje o umjetnoj inteligenciji, njezinu etičnu i odgovornu upotrebu te druge tehnologije u nastajanju.

Građanski odgoj i obrazovanje jednako su važni u aktualnom kontekstu. Trenutačna globalna situacija zahtijeva da građani budu informirani i angažirani te da razumiju i poštuju demokratske institucije, načela i procese na lokalnoj, nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Građanski odgoj i obrazovanje pomažu svim pojedincima da steknu znanje, vještine i stavove potrebne za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom životu i smislen građanski angažman.

([9]) Može se primijeniti i pristup STEAM (prirodne znanosti, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika), kojim se iskorištava kreativni potencijal povezivanja obrazovanja u području STEM-a s umjetnošću te humanističkim i društvenim znanostima.

Europska dimenzija poučavanja ([10]) može doprinijeti promicanju zajedničkih europskih vrijednosti ([11]) kako bi se potaknuo osjećaj europskog identiteta i solidarnosti. Njome bi trebalo promicati poštovanje kulturne raznolikosti, a trebala bi i pomoći učenicima da razumiju svoj lokalni, nacionalni, europski i globalni identitet. Građanski odgoj i obrazovanje usko su povezani s razumijevanjem izazova digitalne i zelene tranzicije.

Glavni aspekt građanskog odgoja i obrazovanja jesu poučavanje i učenje putem demokracije, o demokraciji i za nju. Putem obrazovanja i osposobljavanja, u svim područjima i na svim razinama, trebalo bi promicati demokratske vrijednosti, poticati otvoreni dijalog i kritičko razmišljanje te raditi na uklanjanju pogrešnih informacija i dezinformacija (među ostalim na internetu). Škole i sve druge ustanove za obrazovanje i osposobljavanje trebale bi funkcionirati kao demokratske zajednice u kojima učenici imaju mogućnost sudjelovati te biti uključeni u dijaloge i postupak suodlučivanja. Učitelji i nastavnici, edukatori, predavači i voditelji osposobljavanja te ravnatelji na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja trebali bi biti dobro pripremljeni za presudnu ulogu u stvaranju uključivih i participativnih okruženja za učenje koja u praksi odražavaju demokratske vrijednosti. U tom su pogledu digitalni i građanski odgoj i obrazovanje posebno važni jer učenicima pomažu da kritički razmišljaju i na internetu postupaju na siguran i odgovoran način. Kako bi se osigurale dobrobit i sigurnost djece, nužno je utvrditi etički pristup upotrebi zaslona.

Naglasak bi trebao biti na promicanju aktivnoga građanstva, zahvaljujući kojem bi pojedinci stekli kompetencije i samopouzdanje za konstruktivno sudjelovanje u svojim zajednicama i u demokratskom procesu na svim razinama.

Učenje za zelenu tranziciju, održivi razvoj ([12]) i građanski odgoj i obrazovanje međusobno su usko povezani te su ujedno relevantni za europsku konkurentnost. Glavni je aspekt aktivnoga i odgovornoga građanstva priprema učenika na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja i osposobljavanja za odgovaranje na društvene i okolišne izazove. To uključuje stjecanje znanja, vještina i stavova koji su pojedincima potrebni za smisleno sudjelovanje u zelenoj i digitalnoj tranziciji te za doprinos pravednom, socijalno i okolišno održivom društvu.

Strateški prioritet br. 3: ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve

Društveni, tehnološki, okolišni i gospodarski izazovi sve više utječu na naš način života i rada. Konkretno, tehnološki razvoj od stanovništva iziskuje usavršavanje i prekvalifikaciju. Cjeloživotno učenje ključno je u kontekstu klimatske krize i tehnoloških promjena jer pomaže pojedincima da izgrade otpornost i budu pripravni na aktualne okolišne i društvene promjene. Njime se podupire razvoj zelenih i digitalnih vještina i osigurava da se ljudi mogu prilagoditi novim i budućim potrebama tržišta rada, čime se doprinosi održivijim načinima života i rada. Budući da se društva neprestano mijenjaju, cjeloživotno učenje presudno je za osobni i građanski razvoj te stručno usavršavanje. I dalje je potreban dodatan napredak u pružanju fleksibilnih i visokokvalitetnih mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

U EU-u je prosječna stopa sudjelovanja odraslih u učenju i dalje niska. Sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebali bi postati fleksibilniji, otporniji, otporniji na promjene u budućnosti i privlačniji te dopirati do raznolikije skupine polaznika obrazovanja, među ostalim do onih s niskom razinom vještina. Moraju osigurati priznavanje kvalifikacija i vrednovanje prethodnog učenja te pružiti prilike za osposobljavanje u svrhu usavršavanja i prekvalifikacije, među ostalim na višim razinama kvalifikacije i tijekom cijelog radnog vijeka osobe, npr. putem mikrokvalifikacija. Nadalje, inovacije u načinima učenja, novi obrazovni pristupi i cjeloživotno profesionalno usmjeravanje mogu doprinijeti boljem zadovoljavanju potreba šireg raspona polaznika obrazovanja jer će se sve veći broj odraslih morati prekvalificirati i usavršavati. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti pružanju potpore polaznicima obrazovanja iz marginaliziranih skupina i osobama s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama.

([10]) Poticati u skladu s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja (SL C 195, 7.6.2018., str. 1.).
([11]) Kako je navedeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i Povelji Europske unije o temeljnim pravima.
([12]) Kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.).

Mobilnost učenika, učitelja i nastavnika, edukatora, edukatora učitelja i nastavnika i nastavnog osoblja trebala bi se i dalje širiti, posebno putem trenutačnog programa Erasmus+, kao ključan element suradnje EU-a i alat za poboljšanje kvalitete i uključenosti u obrazovanje i osposobljavanje te promicanje višejezičnosti, međukulturnih kompetencija, europskog identiteta i aktivnoga građanstva u EU-u i izvan njega. Stoga je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se otklonile postojeće prepreke mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, među ostalim u pogledu razdoblja učenja u inozemstvu, osiguravanja kvalitete i automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu ([13]). Važno je težiti uravnoteženoj mobilnosti kako bi se osiguralo uravnoteženo kretanje i raspodjela vještina te pratiti te procese.

Strateški prioritet br. 4: povećanje privlačnosti i motivacije te poboljšanje kompetencija u profesijama u području obrazovanja i osposobljavanja

Učitelji i nastavnici, edukatori, predavači i voditelji osposobljavanja, ravnatelji odgojno-obrazovnih ustanova i drugi odgojno-obrazovni djelatnici i pedagoško osoblje, na svim razinama i u svim okruženjima, u središtu su obrazovanja i osposobljavanja.

Zemlje EU-a suočavaju se sa sve većim izazovima zbog manjka nastavnog kadra, posebno u određenim predmetima i na određenim geografskim područjima. Motivacija učitelja i nastavnika, edukatora, predavača i voditelja osposobljavanja i drugih odgojno-obrazovnih djelatnika i pedagoškog osoblja ima presudnu ulogu u kvaliteti obrazovanja i osposobljavanja. Stoga je potrebno povećati privlačnost i društveno uvažavanje nastavničke struke te izraditi bolje i fleksibilnije strategije zapošljavanja. Kvaliteta obrazovanja učitelja i nastavnika, edukatora i predavača i voditelja osposobljavanja te njihovo stručno usavršavanje, prilike za mobilnost, radni uvjeti i dobrobit ključni su čimbenici za povećanje privlačnosti te profesije. Kako bi se poduprle inovacije, uključenost, kvaliteta i postignuća u obrazovanju i osposobljavanju, edukatori moraju biti kompetentni i motivirani, što iziskuje visokokvalitetno inicijalno obrazovanje i trajno stručno osposobljavanje. Trebali bi dobivati priznanja i imati prilike za napredovanje u karijeri.

Strateški prioritet br. 5: poticanje izvrsnosti i privlačnosti europskog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO)

Inicijalno i trajno strukovno obrazovanje i osposobljavanje ima ključnu ulogu u pripremi europske radne snage za budućnost. Zemlje diljem EU-a suočavaju se sa sve većim manjkom radne snage u ključnim sektorima. Kako bi se osigurala europska konkurentnost i potaknule inovacije, presudno je povećati privlačnost, izvrsnost i uključivost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Postoji i potreba za promicanjem društvenog priznavanja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i podizanjem svijesti polaznika obrazovanja, roditelja i poslodavaca o njegovoj kvaliteti i mogućnostima za razvoj karijere koje ono pruža. Kopenhaškim procesom jačaju se zajednički europski napori za razvoj visokokvalitetnih i inovativnih sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, čime se doprinosi nacionalnoj i europskoj konkurentnosti i otpornosti.

Za aktualnu zelenu i digitalnu tranziciju, posebno s obzirom na pojavu umjetne inteligencije i drugih inovativnih tehnologija, potrebne su nove vještine i prilagodljivost, a strukovno obrazovanje i osposobljavanje ima važnu ulogu u pružanju odgovarajućih i učinkovitih odgovora. Potpora usavršavanju nastavnika i voditelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te modernizacija infrastrukture SOO-a neophodni su za učinkovitu integraciju zelenih i digitalnih vještina u poučavanje. Usklađivanjem osposobljavanja s potražnjom na tržištu rada, strukovno obrazovanje i osposobljavanje osigurava da učenici budu ne samo pripremljeni za trenutačna radna mjesta, nego i da se mogu prilagoditi budućim promjenama. I dalje je od ključne važnosti osigurati relevantnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na tržištu rada. Jednako je važno steći odgovarajuću razinu drugih transverzalnih vještina i kompetencija za cjeloživotnu prilagodljivost promjenjivim potrebama tržišta rada i za osobni razvoj, i to putem građanstva, poduzetništva, digitalnog obrazovanja i obrazovanja za održivi razvoj.

Potrebno je hitno pojačati strukovno obrazovanje i osposobljavanje u područjima STEM-a kako bi se osigurali inovacije i tehnološki napredak u Europi. Poticanje mladih, posebno djevojčica i nedovoljno zastupljenih skupina, da sudjeluju u programima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u području STEM-a bit će presudno u suočavanju s budućim društvenim i gospodarskim izazovima. Strukovno obrazovanje i osposobljavanje ima važnu ulogu i u područjima primijenjenog istraživanja, inovacija i poduzetništva, primjerice putem centara strukovne izvrsnosti.

([13]) U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

Jedan od važnih izazova i dalje je povećanje raznolikosti u okviru programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti pružanju potpore polaznicima obrazovanja iz marginaliziranih skupina i osobama s posebnim obrazovnim potrebama. Važno je da strukovno obrazovanje i osposobljavanje postane privlačan, fleksibilan i uključiv obrazovni program za sve polaznike obrazovanja zahvaljujući ranom profesionalnom usmjeravanju, ne samo radi ravnopravnosti, nego i kako bi se riješio problem nedostatka vještina diljem Europe. Nadalje, trebalo bi uvažavati i promicati programe strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kao prilike za osobni, akademski i profesionalni razvoj koje su jednako vrijedne kao i one koje nude opći obrazovni programi.

Kako bi se dodatno povećala privlačnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, važno je povećati mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja. Poticanjem prekograničnih razmjena i poboljšanjem priznavanja kvalifikacija i razdoblja osposobljavanja u inozemstvu strukovno obrazovanje i osposobljavanje može postati dinamičniji i privlačniji karijerni put za sve polaznike obrazovanja. Takvim se naporima ujedno promiču konkurentnost, osjećaj europskog identiteta i suradnja.

Učenje utemeljeno na radu i dalje je okosnica učinkovitih sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Jačanjem partnerstava između ustanova za osposobljavanje i poslodavaca te proširenjem mogućnosti za naukovanje i učenje utemeljeno na radu mogu se povećati privlačnost i relevantnost programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

U okviru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebale bi se osigurati prilike za daljnje učenje, čime bi se učenicima omogućilo da dodatno napreduju u svojim studijima, i to promicanjem brisanja granica između strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te općeg ili visokog obrazovanja i osposobljavanja. Trebalo bi biti moguće neometano prijeći sa strukovnih programa na daljnje obrazovanje, uključujući visoko obrazovanje, čime bi se osiguralo da učenici mogu nastaviti razvijati svoje vještine tijekom cijelog života i prilagoditi se promjenama u karijeri.

Strateški prioritet br. 6: promicanje konkurentnog europskog visokog obrazovanja

Visoko obrazovanje, istraživanje i inovacije i dalje imaju presudnu ulogu u osiguravanju buduće konkurentnosti, inovacijskog kapaciteta i privlačnosti Europske unije te otpornosti njezina društva.

Već je ostvaren znatan napredak u jačanju suradnje među europskim visokim učilištima ([14]), posebno provedbom ključnih obveza Bolonjskog procesa i inicijativa poput saveza europskih sveučilišta i Rezolucije Vijeća o oznaci združene europske diplome i sljedećim koracima prema mogućoj združenoj europskoj diplomi: povećanje konkurentnosti Europe i privlačnosti europskog visokog obrazovanja ([15]), koja je odobrena u svibnju 2025. Zahvaljujući tim naporima postavljeni su temelji za dublju integraciju i mobilnost, a daljnji će se razvoj nastaviti u predstojećim godinama. Kontinuiranom prekograničnom suradnjom ne samo da se poboljšava kvaliteta obrazovanja i istraživanja, nego se i jača demokracija i njeguju zajednički europski identitet i vrijednosti.

Trebalo bi nastaviti raditi na otklanjanju prepreka transnacionalnoj suradnji poticanjem provedbe inicijativa kao što su savezi europskih sveučilišta i nastavkom procesa u tri faze dogovorenog u svibnju 2025. „u cilju primjene oznake združene europske diplome i otvaranja puta prema združenoj europskoj diplomi” ([16]). Potrebno je uložiti daljnje napore kako bi se poboljšalo automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija u svrhu daljnjeg studija ([17]), čime će se doprinijeti i boljoj mobilnosti studenata i učenika.

Bolonjski proces i dalje je važna okosnica europskog visokog obrazovanja. Kako bi se izbjegli udvostručavanje i neučinkovitost te pružila potpora povezanijem europskom prostoru obrazovanja, ključno je osigurati sinergiju između strateškog okvira i Bolonjskog procesa. I dalje je važno jačati veze s Europskim istraživačkim prostorom.

([14]) Za potrebe ove Rezolucije izraz „visoka učilišta” odnosi se na cijeli sektor i predstavlja cjelokupno područje tercijarnog obrazovanja te stoga obuhvaća sve vrste visokih učilišta, uključujući, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, istraživačka sveučilišta, sastavnice sveučilišta, veleučilišta, ustanove za više strukovno obrazovanje i osposobljavanje te umjetničke akademije.

([15]) SL C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

([16]) Iako su rasprave o združenoj europskoj diplomi u tijeku, Vijeće Europske unije još nije donijelo odluku o njezinu mogućem uvođenju te bi svako upućivanje na združenu europsku diplomu u ovoj Rezoluciji Vijeća trebalo tumačiti u tom kontekstu.

([17]) U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

Kako bi se učinkovito riješio problem sve većeg nedostatka vještina i nedostatka osoba s diplomom visokog obrazovanja na tržištu rada, dostupnost visokog obrazovanja trebalo bi proširiti novim mogućnostima za učenike svih dobnih skupina i podrijetla te osmišljavanjem fleksibilnih načina učenja kojima se promiču cjeloživotno učenje, priznavanje prethodnog učenja i podupiranje dobrobiti studenata i osoblja. Studenti trebaju imati pristup visokokvalitetnom i uključivom visokom obrazovanju te im treba pružiti dostatne smjernice i potporu kako bi ostvarili svoj puni potencijal.

Bit će jednako važno zaštititi temeljne akademske vrijednosti (uključujući akademsku slobodu) i uvažavati ulogu visokih učilišta u podupiranju budućeg razvoja demokratskih društava.

Akademsko osoblje ključno je za uspješnost europskih visokih učilišta i dublju transnacionalnu suradnju. Kako bi se odgovorilo na izazove s kojima se to osoblje suočava, potrebno je podupirati inicijative kojima se prepoznaje i potvrđuje vrijednost različitih uloga članova akademskog osoblja te važnost privlačnih i održivih karijera u visokom obrazovanju.

Istraživanje i inovacije glavni su aspekti uloge visokog obrazovanja u rješavanju složenih društvenih i gospodarskih izazova. Da bi se obrazovne ponude uskladile s promjenjivim potrebama tržišta rada, neophodna je snažnija suradnja između visokih učilišta i gospodarskih sektora.

Visoko obrazovanje u području STEM-a iznimno je važno za zadovoljavanje potražnje za kvalificiranim stručnjacima u ključnim sektorima, među ostalim upotrebom mikrokvalifikacija. Privlačenje većeg broja djevojčica i žena na studijska područja u okviru STEM-a već od rane dobi presudno je za povećanje stope upisa u sustav visokoškolskog obrazovanja i broja stručnjaka u području STEM-a. Nadalje, razvoj zelenih i digitalnih vještina od ključne je važnosti za podupiranje usporedne tranzicije i strateške autonomije Europe. Osim toga, potreban je dodatan naglasak na razvoju visokog obrazovanja s obzirom na umjetnu inteligenciju te njezinu etičnu i odgovornu upotrebu. Umjetna inteligencija snažno će utjecati na sektor, od poučavanja, učenja i procjene studenata do istraživanja, inovacija i unutarnjih procesa visokih učilišta.

NAGLAŠAVA da:

— snažnije upravljanje europskim prostorom obrazovanja može se postići u okviru postojećih struktura ([18]). Načela i metode rada na europskoj razini pokazali su se učinkovitima i fleksibilnima;

— Skupina na visokoj razini za obrazovanje i osposobljavanje, uz potporu svojeg Koordinacijskog odbora, ima važnu ulogu u utvrđivanju, razmatranju i usmjeravanju strateških i transverzalnih pitanja za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja na način usmjeren na budućnost, uključujući glavne strateške teme povezane s digitalnim obrazovanjem i osposobljavanjem te digitalnim vještinama i kompetencijama ([19]). Učinkovito ostvarivanje te uloge od ključne je važnosti;

— ovlasti Vijeća i rotirajućeg predsjedništva i dalje su presudne za usmjeravanje upravljanja, uključujući organizaciju sastanaka Skupine na visokoj razini i sastanaka glavnih direktora;

— radne skupine strateškog okvira, koje djeluju na temelju otvorene metode koordinacije, neophodne su za pripremu politika EU-a i povezivanje stručnjaka iz svih država članica. Njihovi mandati trebali bi odražavati ažurirane strateške prioritete utvrđene u ovoj Rezoluciji. Mogli bi se uvesti dodatni uzastopni sastanci među radnim skupinama kako bi se ojačao međusektorski pristup i osigurala dosljednija suradnja;

— važno je pojačati aktivnosti uzajamnog učenja, uključujući uzajamno savjetovanje;

— potreba za širenjem informacija i rezultata i dalje je od ključne važnosti na svim razinama (Skupina na visokoj razini, sastanci glavnih direktora i radne skupine strateškog okvira); potrebno je pojačati napore koji se ulažu u tom pogledu;

([18]) Kako je navedeno u Rezoluciji Vijeća o upravljačkoj strukturi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 497, 10.12.2021., str. 1.).

([19]) Kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 23. studenoga 2023. o poboljšanju pružanja digitalnih vještina i kompetencija u obrazovanju i osposobljavanju (SL C, C/2024/1030, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj) i Preporuci Vijeća od 23. studenoga 2023. o ključnim čimbenicima koji omogućuju uspješno digitalno obrazovanje i osposobljavanje (SL C, C/2024/1115, 24.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj).

POZIVA DRŽAVE ČLANICE da:

1. surađuju, uz potporu Komisije i upotrebom otvorene metode koordinacije, kako bi se poboljšala europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja u razdoblju do 2030. na temelju revidiranih strateških prioriteta, načela i metoda rada te konkretnih pitanja i aktivnosti dogovorenih za svaki strateški prioritet u ciklusu 2026. – 2030. (kako je navedeno u Prilogu III.);

2. razmotre, na temelju nacionalnih prioriteta i uz dužno poštovanje nacionalne nadležnosti u području obrazovanja i osposobljavanja, mjere na nacionalnoj i regionalnoj razini usmjerene na postizanje napretka u sklopu strateških prioriteta navedenih u strateškom okviru i kojima se zajednički doprinosi potpunoj uspostavi europskog prostora obrazovanja i postizanju ciljeva na razini EU-a utvrđenih u Prilogu II.;

3. podupiru upravljačku strukturu i odabrane metode rada, preuzimajući odgovornost za proces;

4. učinkovito iskoriste politike i postojeće instrumente financiranja sredstvima EU-a za potporu provedbi nacionalnih i regionalnih mjera i aktivnosti u svrhu postizanja napretka s obzirom na strateške prioritete i povezane ciljeve na razini EU-a i nacionalnoj razini;

POZIVA KOMISIJU DA, UZ POTPUNO POŠTOVANJE SUPSIDIJARNOSTI:

1. podupire države članice i surađuje s njima u sklopu tog okvira u duhu zajedničkog stvaranja, na temelju prethodno opisanih strateških prioriteta, načela i metoda rada, ciljeva na razini EU-a i pokazatelja navedenih u Prilogu II. te konkretnih pitanja i mjera dogovorenih za svaki strateški prioritet u ciklusu 2026. – 2030., kako je navedeno u Prilogu III.;

2. surađuje s državama članicama i pruža posebnu potporu za olakšavanje uzajamnog učenja, analize, uzajamnog savjetovanja i razmjene dobre prakse u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, škola, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja, obrazovanja odraslih i transverzalnih pitanja. Kako bi se obuhvatili svi sektori obrazovanja i osposobljavanja, trebalo bi aktivno razmotriti mogućnosti za uzastopne i zajedničke sastanke radnih skupina strateškog okvira;

3. analizira, posebno izvješćivanjem o napretku na temelju informacija koje dostave države članice, u kojoj se mjeri radilo na strateškim prioritetima okvira u pogledu uspostave europskog prostora obrazovanja, ali i u pogledu europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja na nacionalnoj razini putem Pregleda obrazovanja i osposobljavanja. Za države članice ključno je da se izvješćivanje zadrži u okviru postojećih struktura, uzimajući u obzir administrativna opterećenja;

4. surađuje s državama članicama u okviru Stalne skupine za pokazatelje i mjerila kako bi se poboljšala analiza i prikupljanje podataka te redovito izvješćuje Vijeće o tom radu;

5. nastavi raditi na metodologiji na temelju pokazatelja u području građanskog znanja kako bi se omogućio daljnji razvoj cilja povezanog s građanstvom;

6. u 2030. objavi završno izvješće o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) i predstavi prijedlog okvira za suradnju za sljedeće desetljeće.

PRILOG I.

POLITIČKA POZADINA

Vijeće Europske unije

1. Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.)

2. Zaključci Vijeća o pravičnosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja u cilju promicanja obrazovnog uspjeha za sve (SL C 221, 10.6.2021., str. 3.)

3. Zaključci Vijeća o inicijativi Europska sveučilišta – Povezivanje visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija i društva: otvaranje puta prema novoj dimenziji europskog visokog obrazovanja (SL C 221, 10.6.2021., str. 14.)

4. Rezolucija Vijeća o upravljačkoj strukturi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 497, 10.12.2021., str. 1.)

5. Rezolucija Vijeća o novom europskom programu za obrazovanje odraslih za razdoblje 2021. – 2030. (SL C 504, 14.12.2021., str. 9.)

6. Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.)

7. Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1.)

8. Zaključci Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja (SL C 167, 21.4.2022., str. 2.)

9. Zaključci Vijeća o europskoj strategiji za osnaživanje visokih učilišta za budućnost Europe (SL C 167, 21.4.2022, str. 9.)

10. Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.)

11. Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha" i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.)

12. Zaključci Vijeća o potpori dobrobiti u digitalnom obrazovanju (SL C 469, 9.12.2022., str. 19.)

13. Rezolucija Vijeća o Europskom prostoru obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga (SL C 185, 26.5.2023., str. 35.)

14. Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za ostvarenje automatskog uzajamnog priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju (SL C 185, 26.5.2023., str. 44.)

15. Zaključci Vijeća o doprinosu obrazovanja i osposobljavanja jačanju zajedničkih europskih vrijednosti i demokratskoga građanstva (SL C, C/2023/1419, 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj)

16. Preporuka Vijeća od 23. studenoga 2023. o poboljšanju pružanja digitalnih vještina i kompetencija u obrazovanju i osposobljavanju (SL C, C/2024/1030, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj).

17. Preporuka Vijeća od 23. studenoga 2023. o ključnim čimbenicima koji omogućuju uspješno digitalno obrazovanje i osposobljavanje (SL C, C/2024/1115, 24.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj)

18. Preporuka Vijeća od 13. svibnja 2024. „Europa u pokretu” – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve (SL C, C/2024/3364, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj)

19. Zaključci Vijeća o promicanju dokazima poduprtih politike i prakse u području obrazovanja i osposobljavanja u svrhu uspostave europskog prostora obrazovanja (SL C, C/2024/3642, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj)

20. Preporuka Vijeća od 25. studenoga 2024. o privlačnim i održivim karijerama u visokom obrazovanju (SL C, C/2024/7282, 5.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj)

21. Zaključci Vijeća o strateškim partnerstvima u obrazovanju i osposobljavanju, SL C, C/2024/7400, 9.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj.

22. Zaključci Vijeća o uključivim, na učenika usmjerenim praksama u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te školskom obrazovanju, SL C, C/2025/2796, 21.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj.

23. Rezolucija Vijeća o oznaci združene europske diplome i sljedećim koracima prema mogućoj združenoj europskoj diplomi: povećanje konkurentnosti Europe i privlačnosti europskog visokog obrazovanja (SL C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj)

24. Preporuka Vijeća od 12. svibnja 2025. o Europskom sustavu osiguravanja kvalitete i priznavanja kvalifikacija u visokom obrazovanju (SL C, C/2025/3006, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj)

Europska komisija

1. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskoj strategiji za sveučilišta (COM(2022) 16 final)

2. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o napretku u uspostavi europskog prostora obrazovanja (COM(2022) 700 final)

3. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Plan za europsku diplomu” (COM(2024) 144 final)

4. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Akcijskom planu za osnovne vještine (COM(2025) 88 final)

5. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Strateški plan za obrazovanje u području STEM-a: vještine za konkurentnost i inovacije” (COM(2025) 89 final)

6. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija vještina” (COM(2025) 90 final)

7. Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o međuevaluaciji strateškog okvira za europski prostor obrazovanja za razdoblje 2021. – 2030. (COM(2025) 340 final)

Drugi dokumenti

1. Priopćenje iz Tirane (Ministarska konferencija Europskoga prostora visokoga obrazovanja u Tirani, 29. i 30. svibnja 2024.)
2. Deklaracija iz Herninga o privlačnom i uključivom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju s ciljem povećanja konkurentnosti i kvalitetnih radnih mjesta za razdoblje 2026. – 2030. (12. rujna 2025.)

PRILOG II.

CILJEVI NA RAZINI EU-a – referentne razine prosječne uspješnosti u Europi u području obrazovanja i osposobljavanja

Kao sredstvo za praćenje napretka i utvrđivanje izazova te doprinošenje oblikovanju politika utemeljenih na dokazima s pomoću sustavnog prikupljanja i analize međunarodno usporedivih podataka, niz referentnih razina prosječne uspješnosti u Europi u području obrazovanja i osposobljavanja („ciljevi na razini EU-a”) trebao bi podupirati strateške prioritete navedene u Rezoluciji za razdoblje 2026. – 2030. Ti ciljevi trebali bi se temeljiti isključivo na usporedivim i pouzdanim podacima i u obzir uzimati specifičnosti sustavâ obrazovanja i osposobljavanja i različite situacije u pojedinačnim državama članicama. Države članice trebale bi ih zajednički ostvariti te se oni ne bi trebali smatrati konkretnim ciljevima koje pojedinačne zemlje trebaju ostvariti do 2030. Države članice pozivaju se da razmotre utvrđivanje relevantnih nacionalnih ciljeva.

Na temelju toga države članice suglasne su sa sljedećim ciljevima na razini EU-a koje treba ostvariti do 2030. u devet ciljnih područja navedenih u nastavku:

1. **Rezultati petnaestogodišnjaka u čitanju, matematici i prirodoslovlju**

a) Udio petnaestogodišnjaka sa slabim rezultatima u čitanju, matematici i prirodoslovlju trebao bi biti manji od 15 % ([1]).

b) Udio najboljih rezultata u području čitanja, matematike i prirodoslovlja trebao bi iznositi najmanje 12 % ([2]).

c) Udio učenika u nepovoljnom socioekonomskom položaju s dobrim rezultatima u barem jednom području (čitanje, matematika ili prirodoslovlje) trebao bi iznositi najmanje 25 % ([3]).

2. **Učenici osmih razreda sa slabim rezultatima u digitalnim vještinama**

Udio učenika osmih razreda sa slabim rezultatima u području računalne i informacijske pismenosti trebao bi iznositi manje od 15 % ([4]).

3. **Sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju**

Najmanje 96 % djece u dobi od tri godine do dobi stupanja u obvezno osnovnoškolsko obrazovanje trebalo bi sudjelovati u ranom predškolskom odgoju i obrazovanju ([5]).

4. **Osobe koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje**

Udio osoba koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje trebao bi iznositi manje od 8 % ([6]).

([1]) Izvor podataka je Program za međunarodnu procjenu učenika (PISA), a podatke prikuplja i njima upravlja OECD. U okviru tog cilja mjeri se udio petnaestogodišnjaka (koji pohađaju obrazovne ustanove u sedmom ili višem razredu obveznog obrazovanja) koji ne ostvare razinu 2 (unutar raspona od 1 do 6) na ljestvici uspješnosti u odgovarajućem području (čitanje, matematika ili prirodoslovlje).

([2]) Izvor podataka je PISA. U okviru tog cilja mjeri se udio petnaestogodišnjaka (koji pohađaju obrazovne ustanove u sedmom ili višem razredu obveznog obrazovanja) koji ostvare razinu 5 ili više (unutar raspona od 1 do 6) na ljestvici uspješnosti u odgovarajućem području (čitanje, matematika ili prirodoslovlje).

([3]) Izvor podataka je PISA. U okviru tog cilja mjeri se udio petnaestogodišnjaka (koji pohađaju obrazovne ustanove u sedmom ili višem razredu obveznog obrazovanja) u donjoj četvrtini indeksa gospodarskog, socijalnog i kulturnog statusa koji ostvare razinu 4 ili više (unutar raspona od 1 do 6) na ljestvici uspješnosti u barem jednom području (čitanje, matematika ili prirodoslovlje).

([4]) Cilj se temelji na anketi o računalnoj i informacijskoj pismenosti (CIL) u okviru Međunarodnog istraživanja o računalnoj i informacijskoj pismenosti koje provodi Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća (IEA). U okviru tog cilja mjeri se udio učenika u osmoj godini školovanja (u dobi od 13 i 14 godina) s rezultatima koji su ispod razine 2, utvrđene kao prag na ljestvici uspješnosti u području računalne i informacijske pismenosti.

([5]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru tog cilja mjeri se udio djece u dobi od tri godine do dobi stupanja u obvezno osnovnoškolsko obrazovanje koja u određenoj zemlji sudjeluju u ranom i predškolskom odgoju.

([6]) Izvor podataka je Eurostat (Anketa EU-a o radnoj snazi). U okviru tog cilja mjeri se udio stanovništva u dobi od 18 do 24 godine čija je najviša stečena razina obrazovanja niže sekundarno obrazovanje i koje više ne pohađaju formalno ni neformalno obrazovanje i osposobljavanje.

5. **Stjecanje tercijarnog obrazovanja**

Udio osoba u dobi od 25 do 34 godine sa završenim tercijarnim obrazovanjem trebao bi iznositi najmanje 47 % ([7]).

6. **Sudjelovanje odraslih u obrazovanju**

Udio odraslih osoba u dobi od 25 do 64 godine koji su sudjelovali u učenju u posljednjih 12 mjeseci trebao bi iznositi najmanje 60 % ([8]).

7. **Upis u području STEM-a**

a) Udio polaznika u inicijalnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) srednje razine u području STEM-a trebao bi iznositi najmanje 45 %, od čega bi barem 20 % trebale biti žene ([9]).

b) Udio studenata upisanih u područja STEM-a na tercijarnoj razini trebao bi iznositi najmanje 32 %, od čega bi najmanje dvije petine upisanih trebale biti žene ([10]).

c) Udio studenata doktorskih studija u području IKT-a trebao bi iznositi najmanje 5 %, od čega bi barem trećina trebale biti žene ([11]).

8. **Mobilnost u svrhu učenja**

a) U visokom obrazovanju udio osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi iznositi najmanje 23 % ([12]).

b) U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju udio polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi iznositi najmanje 12 % ([13]).

([7]) Izvor podataka je Eurostat (Anketa EU-a o radnoj snazi). U okviru tog cilja mjeri se udio stanovništva u dobi od 25 do 34 godine koje je završilo kratki stručni studij, preddiplomski, diplomski ili doktorski studij ili jednakovrijedan stupanj obrazovanja.

([8]) Navedeni cilj pozdravili su šefovi država ili vlada EU-a u Izjavi iz Porta te Europsko vijeće u zaključcima od 24. i 25. lipnja 2021. Izvor podataka je Eurostat, a trenutačno se razmatra mogući prijenos iz Ankete o obrazovanju odraslih u Anketu EU-a o radnoj snazi. Aktualno prikupljanje podataka u okviru Ankete EU-a o radnoj snazi započelo je 2022. U okviru tog cilja mjeri se udio osoba u dobi od 25 do 64 godine koje su sudjelovale u formalnom ili neformalnom obrazovanju i osposobljavanju tijekom posljednjih 12 mjeseci (izuzevši praktično osposobljavanje na radnom mjestu). Nakon konačne potvrde izvora Vijeće može, ako je to relevantno, odlučiti revidirati cilj.

([9]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru tog cilja mjeri se udio polaznika upisanih u područje prirodoslovnih znanosti, matematike, statistike, informacijskih i komunikacijskih tehnologija, inženjerstva, proizvodnje i građevine u ukupnom broju polaznika upisanih u strukovno više sekundarno ili postsekundarno netercijarno obrazovanje. Kad je riječ o upisu polaznica, u okviru tog cilja mjeri se udio žena upisanih u području STEM-a u ukupnom broju polaznika upisanih u području STEM-a.

([10]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru tog cilja mjeri se udio studenata upisanih u područje prirodoslovnih znanosti, matematike, statistike, informacijskih i komunikacijskih tehnologija, inženjerstva, proizvodnje i građevine u ukupnom broju studenata upisanih u tercijarno obrazovanje. Kad je riječ o upisu studentica, u okviru tog cilja mjeri se udio žena upisanih u području STEM-a u ukupnom broju studenata upisanih u području STEM-a.

([11]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru tog cilja mjeri se udio studenata upisanih u programe informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u ukupnom broju studenata upisanih na doktorskoj razini. Kad je riječ o upisu studentica, u okviru tog cilja mjeri se udio žena upisanih u području IKT-a u ukupnom broju studenata upisanih u području IKT-a.

([12]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru tog cilja mjeri se udio osoba s diplomom s iskustvom odlazne mobilnosti u svrhu stjecanja visokoobrazovne kvalifikacije i bodova (mobilnost u svrhu stjecanja bodova u trajanju od najmanje tri mjeseca ili za koju se dobiva najmanje 15 bodova u okviru Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS) (uključujući stažiranje i mobilnost u svrhu studiranja) odnosno mobilnost u svrhu stjecanja bodova u trajanju kraćem od tri mjeseca i za koju se dobivaju najmanje tri ECTS boda tijekom ciklusa studiranja). Aktivnosti u okviru mobilnosti u svrhu stjecanja bodova mogu se u potpunosti odvijati na licu mjesta ili biti kombinirane, odnosno mogu se sastojati od virtualnog i fizičkog elementa. U Preporuci Vijeća od 13. svibnja 2024. naslovljenoj „Europa u pokretu” – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve (SL C, C/2024/3364, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj) Vijeće je pozvalo Komisiju da u 2026. iznese prijedlog ažurirane metodologije za prikupljanje podataka. Rad na budućoj metodologiji još je u tijeku, pod vodstvom Eurostata.

([13]) Cilj se temelji se na pokazatelju utvrđenom u Preporuci Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.). Mjeri se kao udio polaznika koji su sudjelovali u programu mobilnosti u određenoj kalendarskoj godini u odnosu na ukupan broj polaznika koji te godine završavaju strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Uključuje sudionike fleksibilnih mogućnosti za mobilnost, na primjer u okviru programa Erasmus+ (npr. kratkoročna mobilnost, grupna mobilnost, kombinirana mobilnost, mobilnost povezana sa sudjelovanjem u natjecanjima u vještinama) ili drugih programa mobilnosti. Pokazatelj će se temeljiti na podacima dobivenima od Eurostata (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata) o polaznicima koji te godine završavaju strukovno obrazovanje i osposobljavanje i sudionicima mobilnosti u okviru programa Erasmus+. Ako su dostupni i samo ako su dostavljeni podaci usporedivi s podacima iz programa Erasmus+, podaci iz programa mobilnosti nacionalnih tijela, uključujući podatke o trajanju mobilnosti, mogli bi se upotrebljavati kao dopuna podacima iz programa Erasmus+. Ako su podaci nacionalnih tijela uključeni, to bi trebalo transparentno navesti.

9. **Međunarodna privlačnost**

Godišnji broj osoba iz zemalja izvan EU-a koje dolaze studirati i steći diplomu tercijarne razine u EU-u trebao bi iznositi najmanje 350 000 ([14]).

Uz navedene ciljeve na razini EU-a, Vijeće:

— prima na znanje rad Komisije na pokazatelju u području građanskog znanja. Na temelju budućeg prijedloga cilja Vijeće se može usuglasiti o cilju na razini EU-a u vezi s tim ključnim elementom povezanim sa strateškim prioritetom br. 2;

— prima na znanje namjeru Komisije da 2026. objavi Europsku strategiju za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i iznese nove prijedloge za ciljeve strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na razini EU-a. Vijeće će prema potrebi razmotriti buduće prijedloge i donijeti odluku o novim ciljevima na razini EU-a.

([14]) Izvor podataka je Eurostat (zajednička baza podataka UNESCO-a/OECD-a/Eurostata). U okviru cilja mjeri se broj osoba iz treće zemlje s diplomom tercijarnog obrazovanja (kratki stručni studij, preddiplomski, diplomski ili doktorski studij ili jednakovrijedan stupanj obrazovanja) i iskustvom mobilnosti u svrhu stjecanja visokoobrazovne kvalifikacije.

PRILOG III.

KONKRETNA PITANJA I MJERE ZA STRATEŠKE PRIORITETE EUROPSKE SURADNJE U PODRUČJU OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA TIJEKOM DRUGOG CIKLUSA: 2026. – 2030.

Strateški prioritet br. 1 – pismenost, matematika i znanost za sve

i) Promicanje razvoja pismenosti, matematičke pismenosti i prirodoslovne pismenosti, s naglaskom na podupiranju onih sa slabim rezultatima i onih s izvrsnim rezultatima.

ii) Razmatranje inicijativa utvrđenih u Komisijinu Akcijskom planu za osnovne vještine i Strateškom planu za obrazovanje u području STEM-a.

iii) Daljnje promicanje i podupiranje poučavanja i učenja jezika te višejezičnosti za sve.

iv) Nastavak ulaganja napora kako bi se smanjilo rano napuštanje obrazovanja i osposobljavanja i slabe rezultate, i to podupiranjem pristupa na razini cijele škole s vizijom obrazovanja koja je usmjerena na učenika i usklađena s načelima Konvencije o pravima djeteta.

v) Jačanje rada na odgovaranju na sve veću raznolikost potreba učenika i poboljšanju pristupa visokokvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju za sve učenike, uključujući učenike s invaliditetom ili posebnim obrazovnim potrebama te učenike iz skupina u nepovoljnom položaju ili ranjivih skupina.

vi) Nastavak provedbe okvira EU-a za kvalitetu u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju.

vii) Daljnja usmjerenost na rodne razlike u obrazovanju i osposobljavanju i nejednake mogućnosti za djevojčice i dječake odnosno žene i muškarce promicanjem rodno uravnoteženijih odluka u pogledu obrazovanja i suzbijanjem štetnih rodnih stereotipa u obrazovanju i karijerama u području obrazovanja, posebice u studijskim programima u području STEM-a.

viii) Nastavak poticanja održivih ulaganja u visokokvalitetno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje.

Strateški prioritet br. 2 – razvoj digitalnih vještina i građanskog odgoja i obrazovanja

i) Zaštita i promicanje europskih vrijednosti u politikama obrazovanja i osposobljavanja u svim područjima, i to promicanjem građanskih, interkulturalnih, višejezičnih i socijalnih kompetencija, raznolikosti, uzajamnog razumijevanja i poštovanja te posjedovanja demokratskih vrijednosti i temeljnih prava na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja.

ii) Jačanje promicanja kritičkog razmišljanja i digitalnoga građanstva na temelju digitalne i medijske pismenosti, uključujući razumijevanje umjetne inteligencije (UI), kako bi se odgovorilo na sve veći izazov koji predstavljaju pogrešne informacije i dezinformacije.

iii) Proučavanje učinka umjetne inteligencije i drugih tehnoloških dostignuća na obrazovanje i osposobljavanje u svim sektorima te poticanje njihove etične i odgovorne upotrebe.

iv) Promicanje dobrobiti, uključujući digitalnu dobrobit, i mentalnog zdravlja u školi, kao i poticajnih i sigurnih školskih okruženja kako bi se spriječilo svaki oblik nasilja, vršnjačkog nasilja, govora mržnje, pogrešnih informacija i dezinformacija, kao i svaki oblik diskriminacije, i kako bi se odgovorilo na njih.

v) Nastavak rada na unapređenju učenja za zelenu tranziciju i održivi razvoj daljnjim uključivanjem tih tema na svim razinama sustava obrazovanja i osposobljavanja, u okviru interdisciplinarnog pristupa; prema potrebi, u okviru tih napora moglo bi se mobilizirati stručno znanje i resurse za umrežavanje i podupiranje kreativnih pristupa, primjerice putem koalicije „Obrazovanje za klimu” i iskorištavanjem europskog okvira kompetencija za održivost GreenComp.

vi) Nastavak razmjene primjera najbolje prakse i provedbe mjera iz Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021. – 2027., preporuke Vijeća iz 2023. o ključnim čimbenicima koji omogućuju uspješno digitalno obrazovanje i osposobljavanje odnosno o poboljšanju pružanja digitalnih vještina i kompetencija u obrazovanju i osposobljavanju, uz istodobno uzimanje u obzir inicijativa iz predstojećeg Plana za budućnost digitalnog obrazovanja i vještina do 2030.

vii) Nastavak rada na europskoj dimenziji poučavanja.

viii) Razvoj i analiza koncepta građanskog odgoja i obrazovanja na europskoj razini. Mogu se razmotriti mogući alati poput okvira za kompetencije i smjernica, uzimajući u obzir rad Vijeća Europe.

ix) Nastavak razvoja i promicanja aktivnosti Jean Monnet, koje su dio programa Erasmus+.

Strateški prioritet br. 3 – ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve

i) Poticanje fleksibilnih sustava obrazovanja i osposobljavanja koji obuhvaćaju prijelazne faze između strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, uključujući neformalno i informalno učenje, te obrazovanja i osposobljavanja i zaposlenja.

ii) Promicanje stvaranja mentaliteta cjeloživotnog učenja kao primarnog pristupa obrazovanju i osposobljavanju.

iii) Osiguravanje da sustavi obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sustave obrazovanja odraslih, podupiru sve učenike u pristupanju tržištu rada koje se mijenja i u njihovu osobnom razvoju, kao i da se nastave poticati prilike za prekvalifikaciju i usavršavanje za sve odrasle osobe, a prije svega one koje su niskokvalificirane.

iv) Nastavak provedbe novog europskog programa za obrazovanje odraslih za razdoblje 2021. – 2030.

v) Promicanje slobode u pogledu mobilnosti za učenike, učitelje i nastavnike, edukatore, predavače i voditelje osposobljavanja te druge odgojno-obrazovne djelatnike, kao i u pogledu uzajamne suradnje među ustanovama u Europi i šire, i to putem mobilnosti u svrhu učenja i prekogranične suradnje.

vi) Nastavak ulaganja napora kako bi se uklonile postojeće smetnje i prepreke svim vrstama mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, uključujući one koje se odnose na pristup, usmjeravanje, studentske usluge i priznavanje.

vii) Istraživanje mogućeg razvoja europskih partnerstava za razvoj škola.

viii) Daljnje postupanje po inicijativama utvrđenima u Preporuci Vijeća od 13. svibnja 2024. naslovljenoj „Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve.

ix) Povećanje napora na privlačenju većeg broja studenata iz zemalja izvan EU-a na studij i stjecanje diplome u EU-u, kao i na zadržavanju talenata u skladu s migracijskom politikom EU-a.

x) Rad na uzajamnom priznavanju kvalifikacija obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdobljâ učenja u inozemstvu na razini škole i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za potrebe mobilnosti i daljnjeg učenja.

xi) Prema potrebi, nastavak rada na priznavanju i vrednovanju ishoda neformalnog i informalnog učenja, uključujući volontiranje, i na jačanju uključivosti, kvalitete i priznavanja prekograničnih aktivnosti solidarnosti.

Strateški prioritet br. 4 – povećanje privlačnosti i motivacije te poboljšanje kompetencija u profesijama u području obrazovanja i osposobljavanja

i) Nastavak promicanja izvrsnosti u poučavanju na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja te poboljšanja privlačnosti i statusa nastavničke i pedagoške profesije te profesije ravnatelja škola.

ii) Jačanje europske suradnje radi razmjene primjera najbolje prakse za privlačenje i zadržavanje kompetentnih, visokokvalificiranih i motiviranih učitelja i nastavnika, predavača i voditelja osposobljavanja, među ostalim u vezi s njihovim radnim uvjetima.

iii) Doprinos razvoju Agende EU-a za odgojno-obrazovne djelatnike.

iv) Daljnje podupiranje razvoja osnovnih i naprednih digitalnih vještina i kompetencija te inovativnih pedagogija, što uključuje osiguravanje da se u obrazovanju učitelja i nastavnika uzimaju u obzir njihove kompetencije za poučavanje u digitalnim okruženjima i pružanje odgovora na izazove i prilike koje donosi umjetna inteligencija.

v) Nastavak razvoja mreža ustanova za obrazovanje učitelja i nastavnika putem akademija za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+.

vi) Podupiranje učitelja i nastavnika, edukatora, predavača, voditelja obrazovanja i osposobljavanja i ravnatelja škola u upravljanju uključivošću, pravednošću i raznolikošću u smislu jezika, kulture i dobi.

vii) Daljnje povećanje broja i kvalitete prilika za mobilnost u svrhu učenja za učitelje i nastavnike, predavače, voditelje obrazovanja i osposobljavanja, ravnatelje škola i drugo pedagoško i odgojno-obrazovno osoblje u Europi.

viii) Rad na smanjenju rodne neravnoteže na svim razinama i u svim vrstama profesija u području obrazovanja i osposobljavanja.

ix) Doprinos mogućem razvoju europskog okvira kompetencija za akademsko osoblje i provedbi mjera za osiguravanje privlačnosti i održivosti karijera u visokom obrazovanju.

Strateški prioritet br. 5 – poticanje izvrsnosti i privlačnosti europskog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO)

i) Razvoj privlačnog i inovativnog sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja izradom europske strategije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, usmjerene na privlačnost, izvrsnost i uključivost.

ii) Nastavak jačanja transnacionalne suradnje, primjerice u okviru centara strukovne izvrsnosti, i podupiranje njihova daljnjeg razvoja i umrežavanja.

iii) Olakšavanje mobilnosti polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja razmatranjem razvoja potencijalne europske diplome/oznake za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, uz istodobno razmatranje mogućih alternativnih pristupa, s ciljem da se u kasnijoj fazi donese odluka Vijeća.

iv) Nastavak promicanja i upotrebe mikrokvalifikacija unutar europskog kvalifikacijskog okvira u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, ako je to primjenjivo.

v) Provedba Deklaracije iz Herninga o privlačnom i uključivom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju s ciljem povećanja konkurentnosti i kvalitetnih radnih mjesta za razdoblje 2026. – 2030.

vi) Daljnje proširenje Europskog saveza za naukovanje.

vii) Razmatranje inicijativa u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja povezanih sa Strateškim planom za obrazovanje u području STEM-a.

viii) Doprinos zelenoj tranziciji i nastavak promicanja perspektive okolišne održivosti u svim kurikulumima obrazovanja i osposobljavanja.

ix) Nastavak rada na razvoju osnovnih i naprednih digitalnih vještina i kompetencija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kako bi se moglo suočiti s tehnološkom i digitalnom transformacijom gospodarstva i društva i odgovoriti na nju.

Strateški prioritet br. 6 – promicanje konkurentnog europskog visokog obrazovanja

i) Nastavak poticanja uže i dublje suradnje visokih učilišta promicanjem i poticanjem neometane transnacionalne suradnje.

ii) Nastavak razvoja inicijative Europska sveučilišta u okviru programa Erasmus+, u sinergiji s EU-ovim, regionalnim i nacionalnim instrumentima financiranja, na temelju evaluacije već ostvarenog napretka.

iii) Daljnje jačanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija u svrhu daljnjeg obrazovanja ([1]).

iv) Nastavak procesa u tri faze dogovorenog u svibnju 2025. „u cilju primjene oznake združene europske diplome i otvaranja puta prema združenoj europskoj diplomi” na temelju rada laboratorija za politiku Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja, uz istodobno razmatranje mogućih alternativnih pristupa.

v) Daljnje razmatranje razvoja okvira za osiguravanje kvalitete za saveze visokih učilišta, na temelju Europskih standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja i standarda europskog pristupa osiguravanju kvalitete združenih studija.

vi) Povećanje dostupnosti visokog obrazovanja većem broju učenika i različitim dobnim skupinama uz pružanje ciljanih smjernica i potpore kako bi im se pomoglo da ostvare uspjeh.

vii) Razmatranje inicijativa visokog obrazovanja povezanih sa Strateškim planom za obrazovanje u području STEM-a.

viii) Poticanje uravnotežene mobilnosti te uravnoteženog protoka i raspodjele vještina.

ix) Daljnje jačanje sinergije i olakšavanje daljnjeg rada među sektorima visokog obrazovanja, inovacija, istraživanja i gospodarstva, s naglaskom na jačanju relevantnosti za tržište rada i poduzetništva.

x) Nastavak jačanja baze dokaza o inovativnoj, uključivoj i konkurentnoj prirodi europskog sektora visokog obrazovanja, među ostalim o relevantnosti stečenih vještina i usporedivosti profesionalnog puta osoba s diplomom.

xi) Podupiranje donošenja politika utemeljenih na dokazima, prije svega kontinuiranim poboljšanjem Europskog opservatorija za sektor visokog obrazovanja, i promicanje europske ankete o studentima Eurostudent i europske ankete o praćenju osoba s diplomom Eurograduate.

([1]) U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

xii) Nastavak promicanja i upotrebe mikrokvalifikacija u području visokog obrazovanja.

xiii) Poticanje daljnjeg provođenja inicijative za uvođenje europske studentske iskaznice, od koje bi koristi imali svi mobilni studenti u Europi.

xiv) Nastavak rada na razvoju digitalnih vještina i kompetencija u visokom obrazovanju, uključujući primjenu umjetne inteligencije, kako bi se moglo suočiti s tehnološkom i digitalnom transformacijom gospodarstva i društva i odgovoriti na nju.

xv) Doprinos podupiranju zaštite temeljnih akademskih vrijednosti, u sinergiji s mjerama u okviru Bolonjskog procesa i europskog istraživačkog prostora.